

Tazedirekt Migros'la dönüyor

Türk perakende sektörünün önde gelen kuruluşlarından Migros, doğal gıda online alışveriş markası Tazedirekt'i aktif hale getiriyor.

Migros Ticaret Genel Müdürü Özgür Tort, "Tazedirekt'in marka vaadi ile bizim tazeliğe verdiğimiz önem son derece uyumlu" diye konuştu.

Özgür Tort, "62 yıllık deneyimimiz, MacroCenter'in kuvvetli altyapısı ve hizmet kalitesi ile Tazedirekt geri dönüyor" dedi.

MAHMUTBEY'DEN GEÇİŞİN FATURASI AĞIR

Yaklaşık 2 aydır İstanbul TEM otoyolu üzerindeki Mahmutbey gişesi meselesini tartışıyoruz, konuşuyoruz. Bu kadar enerjimizi almasına rağmen ortaya çıkan tablo hiç de iç açıcı değil. Çünkü ulaşım meselesine kamu ve vatandaş olarak bakışımızda ciddi sıkıntılar söz konusu. Bir defa kamu tarafı hiç kendi kusurunu görmez, kendi üzerinden maliyet hesabının yapılmasını istemez. Kendi kasasına girecek bir TL'yi hesap ederken, vatandaşın havaya uçan 100 TL'si umurunda bile olmaz. Kusurlarının araştırılmasını da istemez, eleştiriyi de kabul etmez.

Ayrıca Mahmutbey gişeleri örneğinde olduğu gibi, Ulaştırma Bakanlığı özelinde kamu tarafı, artık şehrin göbeğinde kalan paralı bir yoldan bir miktar para kazanacağım diye vatandaşın zaman kaybını, beklediği sürede harcadığı yakıtı ve yıpranan araçlarını da düşünmez. Halbuki devletin kasasına girecek

Guntay ŞİMŞEK

gsimsek@htgazete.com.tr

paradan daha fazlası, vatandaşların kanalıyla çarçur ediliyor. Bu ülkenin kaynakları heba oluyor.

Daha vahimi yollarda beklerken sadece havanın kirlenmesine katkı sunan yakıt ithal, otomotiv sektöründe durum da malumunuz. İç pazarın otomotivdeki liderleri kim? Yurtiçinde üretimi bulunan Toyota, Fiat, Renault gibi markaların yerli üretim araçları değil tabii ki, tamamı yurtdışında imal edilmiş olan ithal otolar. Yani boş yere yıpratmış araçlarla da yurtdışına para transferi, kaynak aktarımı yapmış oluyoruz.

Devam edelim. Türkiye'de meydana gelen trafik kazalarında azımsanmayacak oranda yol kusurları söz konusudur. İşaretleme, levha hataları ayrıca kara noktalar da mevcut. Ancak bir olay yaşandığı zaman sürücü hatası denip, işin içinden çıkılıyor. Hatta kamunun bu yanlış bakış açısı sebebiyle, öyle bir aşamaya gelinmiş ki, sigorta şirketleri de sigortasını yaptığı araç bir hadiseye karıştığı zaman, zararını kusurlu sürücülerden tahsil etmeye kadar işi götürebilmişti. Dua edelim yargı devreye girdi de sigorta tarafından fazla sapa olmasın.

İstanbul TEM otoyolunda bulunan Mahmutbey gişeleri benim de en yoğun kullandığım, hatta eve giderken başka alternatif olmadığı için geçmek zorunda olduğum güzergâh. Ulaştırma Bakanlığı, bu otoyol kendini çoktan finanse etmesine ve artık şehrin göbeğinde kalmasına rağmen, gişeleri şehir çıkışına kaydırıp, yolu genişletme çalışması yapacağına neyi tercih etti? Geçenden 3, geçmeyenden 5 akçe alabilmek için 'Serbest Geçiş' uygulamasını!

Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nün devreye girmesiyle, bu güzergâhı kullanması zorunlu hale getirilen otomotiv dışındaki belli tipteki araçlar sebebiyle Mahmutbey yoğunlaşınca, vatandaş OGS ve HGS karışımı 'Serbest Geçiş' uygulaması devreye alınmaya kadar trafik işkencesine maruz bıraktı. Yaklaşık 2 ay süren bu sıkıntılar sonrasında ise yaklaşık %30 bir trafik rahatlaması olacağı söylendi. Ama 'Serbest Geçiş' uygulaması devreye girmesine rağmen, durum değişmedi. Neden mi?

Çünkü eski gişeler kaldırılmamış, yol yine belli bölgede daraltılmış haliyle geçiş sağlanıyor. Bu da önemli oranda trafik yoğunluğuna sebep oluyor. Hoş kaldırılmış olsa da değişen fazla bir şey olmayacaktı. TEM otoyolunu besleyen yolların kapasitesi dikkate alındığında, bu yükün bu ağırlığı çekmeyeceği ortada. Bu durumda vatandaşın kötü bir hizmet verilirken, üstüne bir de para talep edilmesi tuhaf değil mi?

Garanti Yatırım yatırımcı buluşturdu

Garanti Yatırım, Stokholm'deki yatırımcı konferansında, Borsa İstanbul'da işlem gören Türkiye'nin önde gelen şirketlerini yabancı yatırımcılarla buluşturdu. Garanti Yatırım Araştırma Genel Müdür Yardımcısı Alev Bosut Berrak, değerlemelerin çok cazip seviyelere geldiği bu günlerde, Türk şirketlerinin büyüme dinamikleri, profesyonel yönetimleri ve ilgi çekici hikâyeleriyle getiri açısından yatırımcılara bulunmaz bir fırsat sunduğuna dikkat çekti.

Hatalı okumalara da hazır olun

Bazı vatandaşlar ümitli, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan'ın "Bölge serbest geçiş haline getirilince, yüzde 30 trafiğin rahatlamasını bekliyoruz" sözlerine odaklanmıştı. Bir şeyin değişmediğini görmelerinin, hayal kırıklığı yarattığı söylenebilir, ama bu saatten sonra

kim dikkate alır ki? Bütün bu negatifiklerin üzerine 'Serbest Geçiş' sebebiyle bazı okuma hatalarının eklendiğini de koyun ve moralinizi yukarıda tutun bakalım aybaşında ne kadar ceza gelecek? Kamu, mutlaka bu hatalı okuma için de bir savunma bulacaktır. Ama olan yine vatandaşta olacaktır.

'Yabancıya satışta 10 milyar görürüz'

Bakü'de 11 ülkeden 100'e yakın proje yatırımcıların beğenisine sunuldu. Emlak Konut GYO Genel Müdürü Murat Kurum, "Yabancı teşvik edilirse 10 milyar doların üzerinde satış yakanar" dedi

Erdem AKTÜRK

RecExpo REAL ESTATE

HABERTÜRK Recexpo Gayrimenkul ve Yatırım Fuarı'nda

Bakü'de bu yıl ikincisi düzenlenen Recexpo Uluslararası Gayrimenkul ve Yatırım Fuarı'nda 11 ülkeden 100'ün üzerinde proje tanıtıldı. Türkiye gayrimenkul sektöründeki yatırım fırsatlarının 3 bin yabancı yatırımcıya sunulduğu fuarda Azeri yatırımcıların Türk standartlarına ilgisi dikkat çekti. Türkiye'nin en büyük gayrimenkul yatırım ortaklığı Emlak Konut GYO ve gayrimenkul sektörünün önde gelen derneklerinden Gayrimenkul ve Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneği de Türkiye'deki yatırım fırsatlarını fuarda Azeri yatırımcılarla paylaştı. Yabancı proje sayısı olarak en çok Türkiye'nin olduğu fuarda,

Murat Kurum

'YABANCIYI ÇEKECEK ÖZEL PROJELER GELİŞTİRMELİYİZ'

Emlak Konut GYO Genel Müdürü Murat Kurum, Türkiye'de yabancıların yatırım yapmasını sağlamak için, yabancılar yönelik konut projeleri geliştirmek gerektiğini altını çizdi. Kurum, "Türkiye'ye her zaman yabancı yatırımcının ilgisi yoğun. Özellikle komşularımız Türkiye'yi güvenli liman olarak görüyorlar. Biz de bu ilgiden yola çıkarak onlara yönelik projeler geliştirmeliyiz. Sadece İstanbul'la sınırlı kalmayıp Anadolu'da yabancıların ilgisini çekecek projeler geliştirmeliyiz. Fiyat

konusunda da Anadolu, İstanbul'dan daha cazip fırsatlar sunacaktır" dedi. GYODER Başkanı Aziz Torun da yabancıya konut satışında yeni formüller geliştirdiklerini söyledi. Sektör olarak son 3 yılda yabancı konut alıcısının ne tür konutları tercih ettiğini öğrendiklerini aktaran Torun, "İstanbul dışında da yabancı talebi olduğunu görüyoruz. GYODER üyeleri bundan sonraki süreçte yabancı talebine yönelik Antalya, Bodrum ve Karadeniz gibi bölgelerde projeler yapacaktır" dedi.

Emlak Konut GYO İstanbul'da hayata geçirilen Maslak 1453, Büyükyalı ve Nidapark Kayışehir projelerini beğeniyeye sundu.

DOLARIN ATEŞİ DÜŞECEK

Emlak Konut GYO Genel Müdürü Murat Kurum, özellikle körfez yatırımcısının yurt dışındaki yatırımlarından endişe duyduklarını belirterek, "Sadece Suudi Arabistan'ın fonlarda ciddi paraları var. Oradaki paralarından kendileri dahi endişe duyuyorlar. Türkiye'de ise bu paraları her zaman güvende. Kanunlar

çerçevesinde paraları korunuyor. Onlar öncelikle burayı, ülkemizi kendilerine yakın görüyorlar. Yabancıların yatırım yapması için teşvik ve düzenlemeler getirilirse, 10 milyar doların çok daha üzerinde yabancıya satış rakamı yakalanabilir" dedi. Yükselen döviz kuru hakkında değerlendirmede bulunan Kurum, "ABD'deki yönetim değişikliği sonrası doların ateşi düşecek ve stabil bir hal alacak. Vatandaşlarımız bugünlerde yaşanan spekülasyon hareketlere aldanmasın. En doğru yatırım gayrimenkule yapılan yatırımdır. Doların düşüşüne geçeceğine inanıyorum. Yüksek dolar kuru gayrimenkul için bu dönemde alım fırsatı yaratıyor" diye konuştu.

'AZERİBAYCAN BİZİM İÇİN ÖNEMLİ PAZAR'

Kurum, "Yabancıya satışta hedef büyüttük. Azerbaycan bizim için önemli bir pazar. Fuarla kardeş ülke Azerbaycan'dan Kafkaslara ve Türk cumhuriyetlerine yaptığımız açılımı bir adım öteye taşıyoruz" dedi.

'VATANDAŞ OYUNA GELMESİN'

Gayrimenkul ve Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneği (GYODER) Başkanı Aziz Torun da, doların önümüzdeki dönemde tekrar 3 liraya düşeceğini öngördüğünü belirterek "ABD'de doların değerini artıracak bir ekonomik yükseliş yok. Bu suni bir artış. Ben doların düşeceğini ve kısa veya uzun vadede 3 lira civarına gerileyeceğini

düşünüyorum. Vatandaş doların yükselmesine ilişkin oynanan oyuna gelmesin. Dolar yatırım aracı değil. Bu yüzden, dolar bu kadar yükselmışken, vatandaş elindeki dövizini bozdurarak borsa ve gayrimenkul gibi reel ekonomiyi canlı tutacak Türk piyasasına ve Türk enstrümanlarına yatırım yapmalı" diye konuştu.

Cüneyt BAŞARAN

cbasaran@bloomberght.com

Zengin daha zengin olmuş

Güzel bir araştırma geçti elime. Gerçi rakamlar 2015 sonuna ait ama sanırım yeterli ve doğru bir fikir verebilir. Araştırmayı yapan Almanya'nın önemli sigorta ve yatırım şirketlerinden Allianz grubu. Raporun ismi de "2015 Küresel Varlık Raporu; Güzel Yıllar Sona Erdi". İsim manidar değil mi?

Uzattıyım, rapor çok uzun ve küresel varlık dağılımını, hanehalkı borcu ve yatırımlarını ve gelir dağılımındaki değişiklikleri inceliyor. Rapora göre son 10 yılda dünya vatandaşlarının elindeki tasarruflar tam iki katına çıkarak 140 trilyon dolara ulaşmış. Bu deşet bir rakam. Son 10 yılda her yıl ortalama yüzde 5.7 artan hanehalkı tasarruflarının 2015 sonunda ulaştığı yer küresel toplam GSMH'sinin 2.6 katı! Büyüklüğü başka bir şekilde anlatmak gerekirse küresel ölçekte toplam hanehalklarının elindeki tasarrufların büyüklüğü ile tüm ülkelerin toplam kamu borçları 3 defa çevrilebiliyor! Bu kadar ciddi bir tasarruf birikimi olmuş. Ancak 2015'te hanehalkı tasarruflarının artış hızında bir parça düşüş yaşanmış, yüzde 4.7.

TASARRUFLARDA YOĞUNLUK BATI'DA

140 trilyonluk toplam hanehalkı tasarruflarının aslan payı, yani yüzde 45'i Kuzey Amerika'da. Daha sonra yüzde 23 ile Batı Avrupa ve yüzde 18 ile Japonya hariç Asya geliyor. Japonya ise tek başına dünyadaki toplam tasarrufların yüzde 14'üne sahip. Bizim ülke olarak bulunduğumuz Doğu Avrupa ligi toplam tasarrufların sadece 2.1'ine sahip. Bu tablo sanırım kimseyi çok şaşırtmamıştır. Gelişmiş ülkelerdeki kişi başı gelir düzeyi, yaşam kalitesi ve emeklilik beklentisi ile tasarruflar yıllardır artıyor. Ancak burada bir başka ilginç haber var. Hanehalkı tasarruflarının çok yüksek olduğu Japonya'da bu oran artık sadece yüzde 1.5, Batı Avrupa'da yüzde 4, Kuzey Amerika'da ise yüzde 5 artarken bizim bulunduğumuz Doğu Avrupa blokunda yıllık yüzde 15, Asya'da ise yüzde 17 artmış. Türkiye özelinde baktığımızda biz ortalama 2.140 Euro'luk hanehalkı finansal varlığı ile dünya sıralamasında 44. sıradayız. Kabaca bu toplam GSMH'nin yüzde 17'si yapıyor ki henüz yeni kapitalizm ile tanışmış Romanya'nın yarısına tekabül ediyor.

HANEHALKI AYNI ANDA HARCAMALARINI DA ARTIRMIS

Hanehalkları son dönemde harcanabilir gelirlerini iyi artırmış ama aynı zamanda ciddi bir borçlanma içine de girmişler. Küresel ölçekte bakıldığında toplam hanehalkı borcu 2015 sonunda 35 milyar dolara ulaşmış durumda. AB'de ortalama hanehalkı borcu yüzde 93'e ulaşmış. ABD'de bu oran yüzde 80'lerde. Bu oran İngiltere'de yüzde 128, İspanya'da yüzde 110'a dayanmış durumda. Ancak gelişmekte olan ülkelerdeki hanehalkı borçlanma konusunda çok daha temkinli, yüzde 33! Türkiye'de ise hanehalkı borç oranı yüzde 20'ler civarında. Bu oldukça düşük bir seviye. Ancak son 10 yılda bu oranın iki katına çıktığını göz ardı etmemek lazım.

TASARRUFLAR ARTMIŞ AMA GELİR DAĞILIMI DA BOZULMUŞ

Raporu okuyunca "Ne güzel, herkes gelecek kaygısı ile tasarruf etmiş" diye düşünebilirsiniz. Ancak durum maalesef pek öyle değil. Burada iyi haber şu: 15 sene önce dünya nüfusunun yüzde 80'i "alt varlık grubunda" sayılırken bugün bu oran yüzde 69'a gerilemiş. Ancak bir başka haber de şu: Yine son 15 yılda "yüksek varlık grubu" olarak takip edilen kısıma yaklaşık 100 milyon kişi daha eklenmiş. Bir başka ifade ile orta gelir grubu büyümüş. Ancak aynı anda üst gelir grubunda da büyük bir patlama olmuş. Yani zengin daha zengin olurken, bir kısım insan da kendini ancak orta gelirli gruba dahil edebilmiş.